

Název předmětu:	FAV318 Dramaturgicko-scénáristické praktikum pro dokumentární film
Název anglicky:	Screenwriting and Script Editing for Documentary Films
Ukončení:	zk
Počet kreditů:	3
Cíle předmětu:	Cílem semináře je osvojení základních dramaturgických analytických dovedností a jejich rozvinutí na konkrétním materiálu – námětu dokumentárního filmu. Kurz vychází ze syntetičnosti audiovizuálního díla a zaměřuje se na chápání struktury, práce s motivy, rytmem, významy, a to jak ve složce skladebné, tak i v užití jednotlivých nástrojů zvukového (slovo, hudba, ruch) a obrazového (záběr, mizanscéna, grafika) média.
Výukové metody:	Seminární diskuze nad zadaným materiálem, domácí příprava námětu a četba. Osnova a jednotlivé části kurzu jsou modifikovatelné podle potřeb a očekávání studentů.

Omezení zápisu do předmětu: Předmět je nabídnut i mimo mateřské obory. Kapacita: 12 studentů + max. 3 výjimky.

Osnova:

1. Úvod, představení vyučujícího a studentů, zadání kurzu

2. Přehled nápadů a zájmů

Studenti představí své nápady v nerozpracovaných konceptech a následně o nich skupina debatuje. Nápadů může být i víc, jde spíš o přehled zájmů účastníků kurzu.

3. Inspirace I – Co je realita a jak ji možné ji zachytit ve filmu?

Zachycení reality v dokumentárním filmu a v důsledku této debaty i o hranicích dokumentárního filmu.

Ukázky z filmů:

1. F. Wiseman: Hospital (1970) – úvod filmu
2. Trinh T. Minh-ha: Reassemblage (1983) – úvod filmu
3. D. Hanák: Obrazy starého světa (1972) – druhý příběh
4. J. L. Godard: Sympathy for the Devil (1968) – sekvence All about Eve

- 5. Teorie I – Námět, scénář, dramaturgie**

Přednáška o náležitostech a funkcích námětu a scénáře, různých přístupech k psaní tohoto typu textu, odlišnosti přístupů českých a slovenských dokumentaristů k těmto textům. Dále představení několika přístupů dramaturgů ve fázi vývoje a také uvažování kreativních producentů nad obsahem a produkčními strategiemi, které různé obsahy vyžadují. V praktickém příkladu projektu *Sloní války* (režie Michal Varga, producent Miroslav Vlček) je představen postup psaní námětu i scénáře dokumentárního projektu.
- 6. Prezentace prvních verzí projektů I**

Studenti prezentují první verze svých námětů, o kterých se následně ve skupině diskutuje. Každý ve skupině je scénáristou i dramaturgem zároveň.
- 7. Prezentace prvních verzí projektů II**

Studenti prezentují první verze svých námětů, o kterých se následně ve skupině diskutuje. Každý ve skupině je scénáristou i dramaturgem zároveň.
- 8. Inspirace II – obhlídky a práce s respondentem**

Funkce obhlídek. Různé praxe českého a slovenského průmyslu. Praktická ukázka přístupu k obhlídkám lokací (vyučující prezentuje různé materiály z obhlídek). Debata nad přístupem k rozhovoru s respondentem pro účely vypracování scénáře – „na co a jak se ptát?“
- 9. Individuální konzultace**

Hodina proběhne formou individuálních konzultací nad náměty. Projekty mohou být sdružovány do malých skupin (max. 3–4 projekty) v případě žánrové nebo jiné podobnosti. *Studenti se přihlašují na přesný čas konzultace.*
- 10. Aktuální dokument**

Debata o aktuálním dokumentu, který zabírá výrazné místo v mediálním diskurzu v daném období, reflexe formy a obsahu, podobnosti s projekty studentů a možné inspirace.
- 11. Prezentace obhlídek I**

Studenti prezentují fotografie/video ze svých obhlídek lokací/respondentů. Každý student může skupině pokládat otázky, které by mu mohly projekt pomoci rozvinout.
- 12. Prezentace obhlídek II**

Studenti prezentují fotografie/video ze svých obhlídek lokací/respondentů. Každý student může skupině pokládat otázky, které by mu mohly projekt pomoci rozvinout.
- 13. Inspirace III – Střih v dokumentárním filmu**

Různé způsoby práce se střihem v dokumentárním filmu. Proč jsou pro scenáristu důležité? Jak o nich uvažovat již při psaní námětu/scénáře? Jak spolupracovat s režisérem během výroby?

Ukázky z filmů:

1. J. Gogola ml.: Česko na provázku (2010) – sekvence „oblíkání v šatně“ – jedna situace se zásahem režiséra, jedna dějová linie
2. M. Remo: Cooltura (2016) – sekvence „Modré z neba“ – jedna situace, více dějových linií
3. G. Reggio: Koyaanisqatsi (1982) – asociativní montáž
4. a další...

14. Teorie II – Právní rámec průmyslu

Autorský zákon, autorské dílo, práva autora, volná užití, citace, práva související s právem autorským, kolektivní správci autorských práv, stahování...

Metody hodnocení: Zápočet je udělen na základě vypracování námětu a dílčích úkolů. Dílčí úkoly se odevzdávají nahráním do IS vždy v pondělí před hodinou, na které se bude o úkolech debatovat, do 8:00. Kurz je koncipován jako seminář, a proto se od studentů očekává aktivní účast a také obeznámení s náměty kolegů před danou hodinou. Povolena je jedna absence.

Dílčí úkoly:

Na 2. hodinu: Přehled nápadů a zájmů

Minimálně jeden nápad na dokumentární film, který se může dále změnit.

Text odpovídá na tyto otázky:

- Co je hlavním tématem projektu?
- Proč autora téma zajímá?
- Kdo je potenciální divák a proč by ho měl tento dokument zajímat?

Očekávaný rozsah: ½ NS

Na 5. hodinu: První verze námětu

Povinné části:

- název (pracovní)
- stopáž (= délka)
- sub-žánr (například podle B. Nicholse nebo M. Palúcha – viz literatura)
- „logline“ – jedna věta, která vystihuje projekt (použití i v propagaci)
- abstrakt (max. 75 slov) - popis projektu, který ulehčí čtenáři pochopit podstatu projektu
- režijní explikace – zamyšlení režiséra nad tématem a jeho vztah k němu; také popis režijních postupů, způsobu zpracování, formy, použitých technologií

Očekávaný rozsah: 1–2 NS.

Na 10. hodinu: Obhlídkové fotografie/video

Soubor obhlídkových fotografií (nebo krátkého videa) představujících lokaci (v případě, že je pro projekt založen na použití specifické lokace) a/nebo sociálního herce (=

aktéra/respondenta) a/nebo formálního postupu. Student je schopen o daných fotografiích/videích mluvit, představit je a to, co zachycují.

Tento úkol se do IS nenahrává, studenti si ho na hodinu přinesou na flash-disku.

Ve výjimečných případech (lokace v cizině apod.) je možné vlastní fotografie nahradit ilustračními. Takový postup předem schvaluje vyučující.

Náležitosti finálního projektu:

Povinné části:

- název
- stopáž (= délka)
- žánr
- „logline“ – jedna věta, která vystihuje projekt (použití i v propagaci)
- abstrakt (max. 75 slov) – popis projektu, který ulehčí čtenáři pochopit podstatu projektu
- synopse/rozšířený námět – popis děje/situací (důraz je kladen na dějové linky, zvraty, konflikt), popis postav/aktérů a jejich konání, popis prostředí
- režijní explikace – zamýšlení režiséra (scenáristy) nad tématem a jeho vztahem k němu; také nástin režijních postupů, způsobu zpracování, formy
- produkčně-realizační aspekty – odhad počtu natáčecích dnů, počtu kamer, požadavků na techniku, počet dnů v předprodukci a postprodukci (zachytává hlavní technické aspekty ve vztahu k náročnosti projektu, je spíše nástinem schopnosti autora uvažovat nad touto částí práce než komplexním prokázáním těchto schopností)
- producentská rozvaha – organizační náročnost projektu, možnosti distribuce (s důrazem na diváka), specifika propagace
- Obhlídkové fotografie/video

Volitelné části:

- návrhy odborných konzultantů
- návrh režiséra/kreativního producenta
- návrh postupu fundraisingu
- vztah projektu k projektům s obdobným tématem/formou
- další

Očekávaný rozsah: 3–5 NS.

Literatura

Povinná:

Motal, Jan. Základní problémy dramaturgie. In: Motal, J. a kol. Nové trendy v médiích II. 2012. S. 45 – 80

Novotný, J, D. Budování příběhu aneb demiurgie versus dramaturgie. 2007. Příslušné pojmy.

Nichols, Bill. Úvod do dokumentárního filmu. 2010.

Doporučená literatura:

Aronsonová, Linda. Scénář pro 21. století. 2014.

Nichols, Bill. Engaging Cinema. 2010. s. 99-135

Palúch, Martin. Autorský dokumentární film na Slovensku po roku 1989.

Gogola ml., J. Smrt dokumentárnímu filmu. Ať žije film. 2001.

BLÁHA, Ivo. Zvuková dramaturgie audiovizuálního díla. 2., dopl. vyd. V Praze: Akademie múzických umění, 2004. 145 s.

GAUTHIER, Guy. Dokumentární film, jiná kinematografie. Translated by Ladislav Šerý. 1. vyd. V Praze: Akademie múzických umění, 2004. 507 s.

DO. Sborníky textů o dokumentu. Jihlava: JSAF, 2003–2008.

PLANTINGA, Carl R. Rhetoric and representation in nonfiction film. 1st pub. Cambridge: Cambridge University Press, 1997. x, 255.